

quia uterque est voluntarius culpabilisque transgressor sacrorum canonum in materia gravi. Et quamvis in jure nulla reperitur expressa pœna contra ipsos, potest superior eos punire pœna arbitraria. Zerola in *Praxi episcop.* part. 1, verb. *Ordo*, § *Ad quintum*; Reiffenstuel, lib. 1 *Decretal.*, tit. 11, num. 213 et 204; Barbosa, part. II, *De offic. et potest. episc.*, alleg. 18, num. 14, cum plurimis ibi citatis.

(47. Alia ad rem vide verb. INTERSTITIA.

(48. Ordinati per saltum, vel alias male promoti dispensationem obtinere possunt in casibus occultis a Pœnitentiaria Apostolica. Bened. XIV, const. 93, incip. *Pastor bonus*, § 18. (49. Ordinati a schismaticis, exercitium ordinis non recipiunt, sed absolutionem recipere tenentur, et dispensationem ab irregularitate, et schisma, erroresque abjurare. Idem, constitut. 37, incipient. *Etsi pastoralis*, § 7.

(50. Non ordinati ad sacrum presbyterat. ordinem, qui missam celebrasse, aut confessiones sacramentales audisse reperti fuerint, curiæ sæculari puniendi tradi debent. Idem, constit. 37, incip. *Sacerdos*. (51. Ordinationis probatio in tali casu a reo facienda est, nec incumbit fisco onus eam excludendi, ubi ex relatione ordinarii constat eum non promotum fuisse. Idem, *ibidem*, § 5.

(52. Pro ordinum collatione nihil a collatoribus, aut eorum ministris, etiamsi sponte oblatum, est accipiendum. Sic expresse concilium Tridentinum, sess. XXI, cap. 1, *De reformat.*, ibi: « Quoniam ab ecclesiastico ordine omnis avaritiæ suspicio abesse debet, nihil pro collatione quorumcunque ordinum, etiam clericalis tonsuræ, nec pro litteris dimissoriis, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacunque de causa, etiam sponte oblatum episcopi et alii ordinum collatores, aut eorum ministri quovis prætextu accipiant. » Bened. XIV, *De synodo diocesana*, lib. V, cap. 6, num. 1. Vide tamen verb. TAXA, num. 1.

(53. Sacerdotio initiandum, qui licet omnes consuetas manuum impositiones ab episcopo accepisset, ad episcopum tamen, solita patena cum hostia, et calicis cum vino instrumenta porrigentem, ad alia tunc temporis distractus non accessit, iterum sub conditione esse ordinandum, respondit sacr. cong. Concil. teste eod. Benedicto XIV, *loc. cit.*, lib. VII, cap. 23, n. 1 et 13, qui, ibi, num. 2, ex Isamberto, *De sacram. ordinis*, disp. 3, art. 6, dicit sane ridiculam et plane absurdam esse opinionem illorum qui tenent ante impressionem Evangeliorum in ordinatione diaconorum fuisse eis traditam loco libri Evangeliorum chartam in qua fidei nostræ mysteria erant conscripta.

(54. Episcopus ordines collaturus laudabiliter sub censuris præcipit ne quis canonico impedimento irretitus, aut sine legitimo patrimonio, vel beneficio, ad sacros ordines accedat; sed improbat episcopi protestatio, se non habere intentionem ordinandi irregulares, censuris innodatos, legitimo patrimonio, beneficio, vel litteris di-

missorialibus sui ordinarii carentes, cum ex ipsa variæ oriantur animi anxietates, et etiam prudens dubitatio excitetur, num revera quis fuerit legitime ordinatus, eo quod aliquo ex enuntiatas impedimentis esset obstrictus. Idem, *loc. cit.*, c. 26, n. 1. Si quis aliquo ex iis impedimentis ordinetur sub tali protestatione, cui alligata fuerit episcopi intentio, erit iterum absolute ordinandus. Si dubia sit episcopi intentio, ordinatio sub conditione erit iteranda. Idem, *ibidem* num. 2. Vide supra, num. 4 et 5, ubi ad id varia afferuntur decreta sac. congregat. Concilii. Quare ad evitandas omnes dubietates, et securius procedendum expedit, ut episcopus se ablineat a simili protestatione, et prius diligenter inquirat de ordinandorum omnimoda idoneitate, et postea in actu collationis ordinum, absolutam habeat intentionem omnes ordinandi quotquot ad ordinationem accesserint, *De synod. dioces.*, l. VIII, c. 11, n. 1 et seq. V. sup. sub n. 5.

(55. Ab ordinibus suspensus, ad superiorem ordinem ascendens, licet grave committat sacrilegium, non incurrit tamen irregularitatem, nam sic non exercet ordines, a quibus est suspensus, ad incurrendam irregularitatem indictam in cap. *Apostolica* 9, De clerico excommunicato, deposito, vel interdicto ministrante; cap. 1, De sentent. excommunicat., in 6, et cap. 1, De sentent. et re judicata, pariter in 6. Idem, *ibid.*, lib. VII, cap. 67, n. 7, ubi refert sic censuisse sacra cong. Concil. in *Carinolen. seu Neapolitana ordinationis* die 31 Januar. 1688, et multos ad id adducit etiam doctores contra alios oppositum sentientes.

(56. * In sacra congregatione die 31 Martii 1683 agitatum est, num clericus, qui falsaverat testimoniales ordinum præcedentium, adeoque metu censurarum, quæ in eo casu comminari solent in edicto, habuit intentionem non suscipiendi ordinem subdiaconatus qui tunc sibi ab episcopo conferebatur, re ipsa ordinatus esset? Respondit vero die 24 Augusti ejusd. anni, « esse iterum ordinandum sub conditione; nam illa animi perturbatione, qua agitabatur clericus, non satis constare poterat, utrum verum animum suscipiendi ordinem non habuerit. » Bened. XIV, *De sacrific. missæ*, lib. VII, cap. 10, § 13.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(57. In can. *Neminem* dist. 79, pœna suspensionis statuitur, si quis ordines accipiat absque sufficienti patrimonio: « Decrevit sancta synod. vacuum haberi manus impositionem. » In alio canone sanctorum id ipsum verbis hisce decernitur: « Decernimus ut sine titulo facta ordinatio irrita habeatur. » (58. Innocentius III, in c. *Cum secundum*, De præbend. et dignitat., severitatem hanc veterum canonum mitigavit, et obstringit eum qui haud ignarus fraudis, atque imparis patrimonii, contulerit ordines, ut subministret ordinato necessaria ad vitam agendam: « Licet autem prædecessores nostri ordinationes eorum, qui sine certo

titulo promoventur, in injuriam ordinantium irritas esse voluerint et inanes; Nos tamen benignius agere cupientes, tandiu per ordinatores, vel successores eorum provideri volumus ordinatis, donec per eos ecclesiast. beneficia consequantur. » (59. Concil. Trid., sess. XXI, c. 2, *De reformat.*, iterum præscripsit veterum canonum pœnas illis, qui titulo imparis beneficii, sive pertinentis ad alium quempiam, aut patrimonii fictitii ordinantur: « Antiquorum canonum pœnas super ipsos innovando. » Sixtus V, in sua constitutione 91, rursus confirmat suspensionis pœnam a priscis sanctionibus inflictam et Clem. VIII in sua const. 40 iis terminis concludit Sixtinam, qui decernuntur a conc. Tridentino.

(60. Patet ex his quod, ut recte judicetur, an ordinatus titulo imparis beneficii, vel ad alium quempiam pertinentis, aut patrimonii fictitii, incurrat suspensionem, investigandum sit, an concilium Trident. dum veterum canonum decreta renovavit, pœnam suspensionis promulgaverit, vel solum edixerit, ut qui fraudis conscius ordines administraverit, alimenta præstare debeat ordinato, donec honestam vitæ sustentationem alio pacto consequatur?

(61. Sacra autem congregatio Concilii interpres, cui hæc in re standum omnino est, pœnam superius expositam solummodo in eum, qui ordines contulerit, renovatam asseruit, non item suspensionem, nisi forte ordinatus fuerit ante conscius doli et ordinatorem ipsum in fraudem adduxerit. (62. Tunc enim eadem suspensionis pœna liberari nequit, uti die 27 Novem. anno 1610 constitutum fuit: « Sacra congregatio Concilii, proposito suprascripto dubio, omnium sententiis censuit hoc casu pœnam suspensionis ante concilium non esse correctam, et hodie a Tridentino concilio esse innovatam, et propterea hujusmodi clericum, qui, adhibito dolo, conflictoque titulo, ordinatorem deceptit, esse ipso jure suspensum, carereque ordinum executione. » Confer Fagnanum, in c. *Cum secundum*, n. 63, usque ad finem, de præbend.

ORDO, PROUT EST IMPEDIMENTUM MATRIMONII.

Vid. verb. MATRIMONIUM QUOAD IMPEDIMENTA, art. 2, a num. 1 ad 7.

ORGANA.

Vid. verb. MUSICA, n. 20, et verb. PARAMENTA, n. 37, et verb. SACERDOS, n. 53.

OSTIARIATUS.

Vid. verb. ORDO, ORDINARE, art. 1, num. 3, 4, 28 ad 30.

P

PABULATIO

Vid. verb. BELLUM art. 3, num. 27, 28, 29, et verb. PASCUA per totum; in primo namque loco breviter expenditur pabulationis usus respectu militum tempore belli in terra hostili, et in terra amica; in secundo autem loco pascua declarantur quoad nomen et esse, ac

APPENDIX EDITORUM CASINENSIIUM.

Quoad denegationem ordinum quomodo libet ob occultum crimen, etiam extrajudicialiter, de qua re agit auctor noster, in art. 2, num. 124, et in art. 3, n. 84, lubet notare, quod Fagnanus tradit, in hæc sane verba: « Sacra congreg. (Concilii), re ad Gregor. XIII delata, edidit decisionem, quæ postea perpetuo obtinuit in Dataria, videlicet: « Quotiescunque ordinarius recusaverit quemquam ordinare, committendum esse metropolitano, vel viciniori episcopo, ut ab eodem ordinario prius requirat, cur recusaverit; quo causam legitimam non allegante, liceat illi eundem recusatum ordinare. » Cap. ad Aures, De tempor. ordinat., n. 22.

In praxi vero in dies videmus servari, quod in hujusmodi casibus S. congregatio Concilii, absque eo quod metropolitano, vel viciniori episcopo hocce negotium demandet, solet per epistolam eundem ipsum ordinarium rogare, quo causas et motiva occulta pro denegatione ordinum sibi (sacræ congregationi) pandat, aperiatque indeque concessionem, vel denegationem hujusmodi decernat. Id quod etiam a sacra congregatione episcoporum et regularium præstari potest. Audiamus clarissim. cardinalium de Luca, qui hæc habet: « Stante decreto concilii Tridentini, sess. XIV, *De reformat.*, cap. 1, non tenetur episcopus exorimere causas denegationis ordinum, neque desuper formare processum, cum non solum ad hujusmodi denegationem, sed etiam ad suspensionem ordinum jam collatorum ex dicto Decreto procedere valeat, etiam per notitias extrajudiciales, ideoque admittenda non est appellatio in forma judiciali, tanquam in causa contentiosa, sed est recurrendum ad ipsam sac. congregationem (Concil.), vel illam episcoporum, quæ, audita episcopi informatione in forma extrajudiciali per litteras juxta stylum, atque cognito an causæ per episcopum allegatæ subsistant necne... decernere solet concessionem vel denegationem... » *De benefic.*, discours. 71, n. 5.